

ТЕМА 3. ВНЕСЕННЯ ВІДОМОСТЕЙ ДО ЄДИНОГО РЕЄСТРУ ДОСУДОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

ПЛАН

1. Поняття ЄРДР. Порядок внесення відомостей в ЄРДР.
2. Відомості, що підлягають внесенню.
3. Наслідки невнесення відомостей в ЄРДР. Оскарження бездіяльності щодо невнесення відомостей в ЄРДР

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від від 13.04.2012 № 4651-VI . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

1. Поняття ЄРДР. Порядок внесення відомостей в ЄРДР.

Головним завданням держави у випадках вчинення злочинів є захист законних прав та інтересів громадян. Тому діяльність органів, які здійснюють кримінальне провадження, має бути спрямована на реальне забезпечення гарантій учасників провадження, і ефективне поновлення їхніх прав у разі порушення.

Єдиний реєстр досудових розслідувань (далі - Реєстр) – це створена за допомогою автоматизованої системи електронна база даних, відповідно до якої здійснюються збирання, зберігання, захист, облік, пошук, узагальнення даних, які використовуються для формування звітності, а також надання інформації про відомості, внесені до Реєстру, з дотриманням вимог кримінального процесуального законодавства та законодавства, яким врегульовано питання захисту персональних даних та доступу до інформації з обмеженим доступом.

Варто знати, що Реєстраторами Реєстру є:

- прокурори, у тому числі керівники органів прокуратури;
- керівники органів досудового розслідування;
- керівники органів дізнання;
- слідчі органів поліції, безпеки, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, та органів Державного бюро розслідувань; детективи підрозділів детективів та внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України, уповноважені здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень;
- дізнавачі підрозділів дізнання органів поліції, безпеки, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, та органів Державного бюро розслідувань, а також уповноважені особи інших підрозділів зазначених органів, уповноважені в межах компетенції, передбаченої КПК України, здійснювати досудове розслідування кримінальних проступків.

Статтею 214 КПК України передбачено, що слідчий, дізнавач, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Реєстру, розпочати розслідування та через 24 години з моменту внесення таких відомостей надати заявнику витяг з Реєстру. Слідчий, який здійснюватиме досудове розслідування, визначається керівником органу досудового розслідування, а дізнавач - керівником органу дізнання, а в разі відсутності підрозділу дізнання - керівником органу досудового розслідування.

Внесення відомостей до єдиного реєстру досудових розслідувань

Досудове розслідування починається з моменту внесення відомостей в Реєстр. Здійснення досудового розслідування до внесення відомостей до Реєстру або без такого внесення не допускається і тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

2. Відомості, що підлягають внесенню.

До Реєстру вносяться відомості про:

1. час та дату надходження заяви, повідомлення про кримінальне правопорушення або виявлення з іншого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення;
2. прізвище, ім'я, по батькові (найменування) потерпілого або заявника;
3. короткий виклад обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, наведених потерпілим, заявником чи виявлених з іншого джерела;
4. інше джерело, з якого виявлені обставини, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення;
5. попередню правову кваліфікацію кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;
6. передачу матеріалів та відомостей іншому органу досудового розслідування, дізнання або за місцем проведення досудового розслідування (частина п'ята статті 36, частина сьома статті 214, статті 216, 218, пункт 4 частини другої статті 301 КПК України);
7. прізвище, ім'я, по батькові керівника органу прокуратури, прокурора, керівника органу досудового розслідування, слідчого, детектива, керівника органу дізнання, дізнавача (уповноваженої особи інших підрозділів), який вніс відомості до Реєстру та/або розпочав досудове розслідування та/або здійснює досудове розслідування чи процесуальне керівництво;
8. дату та час затримання особи (звільнення);
9. обрання, зміну та скасування запобіжного заходу (статті 176-178, 200, 202, 299, 492, 493, 508 КПК України);
10. час та дату повідомлення про підозру, зміну, скасування повідомлення про підозру, особу, яку повідомлено про підозру, правову кваліфікацію кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється особа, із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність (частина четверта статті 278, стаття 279, частина перша статті 298⁴, частина друга статті 307 КПК України);
11. час та дату складання повідомлення про підозру, особу, стосовно якої складено повідомлення про підозру, правову кваліфікацію кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється особа, із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність у разі неможливості повідомлення такій особі про підозру з об'єктивних причин (стаття 277, частина перша статті 298⁴ КПК України);
12. юридичну особу, щодо якої можуть застосовуватися заходи кримінально-правового характеру (частина восьма статті 214 КПК України, стаття 96-3 КК України);
13. дату та підставу здійснення (скасування) спеціального досудового розслідування (частина шоста статті 297⁴ КПК України);
14. зупинення та відновлення досудового розслідування (частина четверта статті 280, частина друга статті 281, частина третя статті 282, частина третя статті 298⁵ КПК України);
15. оголошення розшуку підозрюваного (стаття 281 КПК України);
16. об'єднання та виділення матеріалів досудових розслідувань (стаття 217 КПК України);
17. продовження строків тримання під вартою та досудового розслідування (статті 197, 199, 219, 294, частина перша статті 298⁵ КПК України);

18. встановлені, відшкодовані матеріальні збитки, суми пред'явлених позовів у кримінальному провадженні, вартість арештованого майна;

19. закінчення досудового розслідування (частина третя статті 283, стаття 301 КПК України);

20. інші відомості, передбачені в електронних картках.

У Єдиному реєстрі досудових розслідувань автоматично фіксується дата внесення інформації та присвоюється номер кримінального провадження.

3. Наслідки невнесення відомостей в ЄРДР. Оскарження бездіяльності щодо невнесення відомостей в ЄРДР.

КПК України передбачає можливість оскарження учасниками кримінального провадження рішень, дій чи бездіяльності слідчого, дізнавача або прокурора під час досудового розслідування до слідчого судді, що є проявом гарантій захисту прав учасників кримінального провадження.

Частиною 1 статті 303 КПК України наведено вичерпний перелік випадків і коло суб'єктів оскарження рішень, дій чи бездіяльності слідчого, дізнавача або прокурора на стадії досудового розслідування. Серед інших, оскарженню підлягає бездіяльність слідчого, дізнавача, прокурора, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань після отримання заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення - заявником, потерпілим, його представником чи законним представником, підозрюваним, його захисником чи законним представником.

Формально, підставою оскарження вважається бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора, тобто невчинення належних дій передбачених КПК України відповідним органом, який здійснює досудове розслідування, що полягають у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення.

Порядок оскарження бездіяльності слідчого, дізнавача або прокурора, що полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань

Скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача чи прокурора, передбачені ч. 1 ст. 303 КПК України, можуть бути подані особою протягом десяти днів з моменту прийняття рішення, вчинення дії або бездіяльності.

З метою здійснення ефективного захисту та поновлення прав у разі бездіяльності слідчого або прокурора щодо невнесення відомостей до Реєстру, "постраждалим" доцільно:

- мати документальне підтвердження про прийняття та реєстрацію заяви про вчинення кримінального правопорушення. Згідно з п. 1 ч. 2 КПК України заявник має право вимагати від органу, до якого подана заява про вчинення кримінального правопорушення, надати йому відповідний підтверджуючий документ;

- уточнювати у канцелярії органу досудового розслідування, черговій частині інформацію про вручення заяви слідчому, дізнавачу, прокурору та внесення ним протягом 24 годин відповідних відомостей до Реєстру;

- у заяві про вчинення кримінального правопорушення чітко вказати попередню кваліфікацію кримінального правопорушення, його склад та кваліфікуючі ознаки передбачені КК України;

- не упустити десятиденний строк на звернення до суду із скаргою на бездіяльність слідчого або прокурора, яка полягає у невнесенні відомостей Реєстру;

- пам'ятати, що відповідно до ст. 12 Закону України «Про звернення громадян» дія цього Закону не поширюється на порядок розгляду заяв і скарг громадян, встановлений кримінальним процесуальним законодавством.

- право людини на захист свого життя і здоров'я, честі та гідності, своїх прав і свобод є основоположним. Згідно з п. 3 ст. 2 Міжнародного пакту про громадянські і політичні

права, прийнятого 16 грудня 1966 р. і ратифікованого Україною 19 жовтня 1973 р., кожна держава зобов'язана забезпечити будь-якій особі, яка перебуває у межах її території та під її юрисдикцією, ефективний засіб правового захисту у випадку порушення її прав та свобод. право на захист повинно бути забезпечено державою, її компетентними органами влади;

- відповідно до ст. 55 Конституції України, права і свободи громадянина України захищаються судом. Суть такого захисту полягає в тому, що кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади;

- положення ст. 21 і 22 Конституції України гарантують, що держава зобов'язана забезпечити кожному можливість відстоювати свою точку зору, свої права у суперечці з будь-якими органами і службовими особами, у тому числі тими, які здійснюють досудове розслідування. Процесуальний порядок такого оскарження дозволяє громадянам реалізовувати свої права в межах кримінального судочинства. Ці повноваження учасників процесу закріплено в ст. 303–310 КПК України.

Позитивним для громадян є положення п. 1 ч. 1 ст. 303 КПК України, який визначає право заявника, потерпілого (його представника чи законного представника), підозрюваного (його захисника чи законного представника) подавати скаргу на бездіяльність слідчого, дізнавача та прокурора, яка полягає в невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Реєстру після отримання відповідної заяви чи повідомлення. Обов'язковою умовою подання скарги згаданими особами є набуття ними відповідного процесуального статусу.

Момент набуття особою прав заявника закріплено в ст. 60 КПК України, зокрема після звернення фізичної або юридичної особи із заявою чи повідомленням про кримінальне правопорушення до органу державної влади, уповноваженого розпочати досудове розслідування. Законодавець також чітко наголошує на тому, що заявником може бути фізична або юридична особа, яка не є потерпілою.

Скарги на рішення, дії чи бездіяльність під час досудового розслідування розглядаються не пізніше сімдесяти двох годин з моменту надходження відповідної скарги, крім скарг на рішення про закриття кримінального провадження, які розглядаються не пізніше п'яти днів з моменту надходження скарги. Розгляд скарг на рішення, дії чи бездіяльність під час досудового розслідування здійснюється за обов'язкової участі особи, яка подала скаргу, чи її захисника, представника та слідчого, дізнавача чи прокурора, рішення, дії чи бездіяльність яких оскаржується. Відсутність слідчого чи прокурора не є перешкодою для розгляду скарги. За результатами розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача чи прокурора в процесі досудового розслідування виноситься ухвала згідно з правилами ст. 307 КПК України. Така ухвала слідчого судді може бути про:

- скасування рішення слідчого, дізнавача чи прокурора;
- зобов'язання припинити дію;
- зобов'язання вчинити певну дію;
- відмову у задоволенні скарги.